

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проектної групи
 В.М. Вартанян
(підпис) (ініціали та прізвище)

« ____ » _____ 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітня програма: «Менеджмент»

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Харків 2019 рік

Робоча програма «Публічне адміністрування»
для студентів за спеціальністю: 073 «Менеджмент»,
освітня програма «Менеджмент» ;

«30» 08 2019 р., 11 с.

Розробник: Нікішов О.А., доцент каф. 602 , к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, наукова ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри менеджменту № 602
Протокол № 1 від « 30 » серпня 2019 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(наукова ступінь та вчене звання)

А.В. Доронін
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування) Спеціальність <u>073 "Менеджмент"</u> (код і найменування) Освітня програма <u>«Менеджмент»</u> , (найменування) Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Цикл професійної підготовки
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2019/2020
Індивідуальне завдання		Семестр
Загальна кількість годин – 32/120		2-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5		Лекції*
		16 годин
		Практичні, семінарські*
		16 годин
		Лабораторні*
	___ годин	
	Самостійна робота	
	88 годин	
	Вид контролю	
	модульний контроль, іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 32 / 88.

¹⁾Аудиторне навантаження може бути зменшене, або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчання є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування в розвитку суспільства;
- опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери;

- оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позиції загально цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

У результаті вивчення дисципліни студент **повинен знати:**

- предметну сферу і методологічну основу публічного адміністрування;
- перспективні наукові напрями розвитку публічного адміністрування;
- технології та процедури формування цілей публічного адміністрування;
- закони, принципи та механізми публічного адміністрування;
- засади, механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування;
- основні засади публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;
- особливості публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях;
- особливості відповідальності суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

У результаті вивчення дисципліни студент **повинен вміти:**

- володіти методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків.
- розробити та впровадити заходи з забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Міждисциплінарні зв'язки. «Публічне адміністрування» як навчальна дисципліна має прояв у взаємозв'язках з забезпечуючими даний курс дисциплінами: «Менеджмент», «Політологія», «Соціологія», «Психологія», «Право», «Управління персоналом», «Інформаційні технології в менеджменті», тощо.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Розділ 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Тема 2. Основні теорії управління суспільством

Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Японський варіант людських стосунків. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм». Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Тема 3. Публічна сфера - єдність економічної, соціальної та політичної сфер

Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології. Співвідношення економіки та політичної економії. Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство. Для ринкових принципів у політичній сфері. Публічна

сфера і публічна політика.

Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування
Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Тема 5. Публічне адміністрування та влада

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Тема 6. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування - демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Тема 7. Закони та принципи публічного адміністрування

Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування.

Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон централізації та децентралізації влади. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.

Тема 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Визначення цінностей та цілей - визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Модульний контроль.

Змістовий модуль 2.

Розділ 2. Організація публічного адміністрування

Тема 9. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування

Цінності та цілі суспільства і держави. Формування «дерева цілей». Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування. Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.

Тема 10. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування

Структура механізму та органів публічного адміністрування. Типологізація органів публічного адміністрування. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування. Територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування. Проблеми вибору найкращої форми правління. Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів. Стил публічного адміністрування.

Тема 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М.Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба.

Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Тема 13. Результативність та ефективність публічного адміністрування

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм.

Розділ 3. Публічне адміністрування в соціальній та економічній сферах

Тема 14. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Формування підходів до соціальної політики. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами. Основні види соціальної допомоги держави. Зростання ролі позаекономічних факторів. Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення. Забезпечення державою безпеки прав та інтересів споживачів. Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики.

Тема 15. Публічне адміністрування та економіка

Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Від економіки індустріального типу до постіндустріальної економіки. Основні характеристики сучасної економічної системи. Основні напрями державного регулювання економікою. Керуюча система в період криз і спадів.

Тема 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки

Загальна характеристика взаємовідносин суспільства та економіки. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування у сфері економіки. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу. Управління власністю в умовах демократичної правової держави. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища. Антимонопольна діяльність. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції. Механізми взаємодії суспільства та економіки.

Тема 17. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях

Поняття та види добровільних об'єднань. Загальні принципи управління в добровільних об'єднаннях. Управління в громадських об'єднаннях. Управління в суспільно-господарських об'єднаннях. Управління в господарських товариствах, що мають на меті отримання прибутку. Управління в релігійних об'єднаннях.

Тема 18. Відповідальність у публічному адмініструванні

Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

Модульний контроль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовний модуль 1					
Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування.	7	1	2	-	4
Тема 2. Основні теорії управління суспільством.	5	1	-	-	4
Тема 3. Публічна сфера - єдність економічної, соціальної та політичної сфер.	7	1	2	-	4
Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування.	5	1	-	-	4
Тема 5. Публічне адміністрування та влада	8	-	2	-	6
Тема 6. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада	6	-	-	-	6
Тема 7. Закони та принципи публічного адміністрування	9	1	2	-	6
Тема 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	7	1	-	-	6
Модульний контроль	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1	56	8	8	-	40
Змістовний модуль 2					
Тема 9. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування.	7	1	2	-	4
Тема 10. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування.	5	1	-	-	4
Тема 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування.	4	-	-	-	4
Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування.	4	-	-	-	4
Тема 13. Результативність та ефективність публічного адміністрування.	7	1	2	-	4
Тема 14. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері.	4	-	-	-	4
Тема 15. Публічне адміністрування та економіка.	9	1	2	-	6
Тема 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки.	10	2	2	-	6
Тема 17. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях.	6	-	-	-	6
Тема 18. Відповідальність у публ. адмініструванні.	6	-	-	-	6
Модульний контроль	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2	64	8	8	-	48
Усього годин	120	16	16	-	88

5. Теми семінарських занять - немає

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і методологічна основа публічного адміністрування.	2
2	Публічна сфера - єдність економічної, соціальної та політичної сфер	2
3	Публічне адміністрування та влада	2
4	Закони та принципи публічного адміністрування	2
5	Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	2
6	Цінності та цілі суспільства і держави. Формування «дерева цілей».	2
7	Публічне адміністрування та економіка	2
8	Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки	2
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять - немає

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і методологічна основа публічного адміністрування	4
2	Основні теорії управління суспільством	4
3	Публічна сфера - єдність економічної, соціальної та політичної сфер	4
4	Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування	4
5	Публічне адміністрування та влада	6
6	Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада	6
7	Закони та принципи публічного адміністрування	6
8	Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	6
9	Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування	4
10	Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування	4
11	Бюрократія в системі публічного адміністрування	4
12	Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування	4
13	Результативність та ефективність публічного адміністрування	4
14	Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері	4
15	Публічне адміністрування та економіка	6
16	Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки	6
17	Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях	6
18	Відповідальність у публічному адмініструванні	6
	Разом	88

9. Індивідуальні завдання

Студенти виконують індивідуальні завдання при виконанні практичних робіт «Дослідження чинників впливу публічного адміністрування на економічні показники підприємства..

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні методи навчання

11. Методи контролю

Контроль і оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів має системний характер, базується на принципі наскрізного контролю, який дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма видами навчального процесу: лекції, семінари, практичні, самостійна та індивідуальна робота студента, поточний контроль, іспит.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю, письмового модульного контролю, підсумкового контролю у вигляді письмового іспиту.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти)

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	3...6	4	12...24
Модульний контроль	18...26	1	18...26
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	3...6	4	12...24
Модульний контроль	18...26	1	18...26
Усього за семестр			60...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних запитань та практичного завдання. За повну правильну відповідь на теоретичні запитання студент отримує по 30 балів, за повну правильну відповідь на практичне завдання – 40 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- предметна сфера і методологічна основа публічного адміністрування;
- перспективні наукові напрями розвитку публічного адміністрування;
- технології та процедури формування цілей публічного адміністрування;
- закони, принципи та механізми публічного адміністрування;
- засади, механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування;
- основні засади публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;
- особливості публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях;
- особливості відповідальності суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки:

- володіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків.

– розробити та впровадити заходи з забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи та розрахунково-графічну роботу. Вміти самостійно давати характеристику бізнес-процесам організації, здійснювати класифікацію бізнес-процесів, проводити моделювання.

Добре (75 - 89). Твердо знати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Вміти проводити діагностику підприємства та здійснювати моделювання бізнес-процесів компанії на високому рівні, розробляти проект реінжинірингу бізнес-процесів.

Відмінно (90 - 100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати одержані знання.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій «Публічне адміністрування».
2. Завдання та методичні розробки по виконанню практичних робіт «Дослідження чинників впливу публічного адміністрування на економічні показники підприємства».

14. Рекомендована література

Базова

1. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления: курс лекций / Г.В. Атаманчук. - 2-е изд. дополн. - М. : Омега-Л, 2004. - 584 с.
2. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики : монографія / В.Д. Бакуменко. - К.: Вид-во УАДУ, 2000.
3. Василенко И.А. Государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия: учеб. пособ. / И.А. Василенко. - 2-е изд., перераб. и доп. - М. : Логос, 2000. - 200 с.
4. Мельник А.Ф. Державне управління : підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна; за ред. А.Ф. Мельник. - К. : Знання, 2012. - 582 с.
5. Державне управління : навч. посіб. / В.Я. Малиновський. - Луцьк, 2000. - 558 с.
6. Державне управління та державна служба: словник-довідник / О.Ю. Оболенський. - К. : КНЕУ, 2005. - 208 с.
7. Державне управління в Україні : централізація і децентралізація : монографія / кол. авт; відп. ред. проф. Н.Р. Нижник. - К. : УАДУ при Президентіві України, 1997. - 448 с.
8. Дзюндзюк В.Б. Ефективність діяльності публічних організацій: монографія / В.Б. Дзюндзюк. - Х. : ХарПІ УАДУ «Магістр», 2003. - 236 с.

Допоміжна

1. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» від 5.10.2000 р. № 2017/14 // Редакція від 07.04.2012 р.
2. Закон України «Про джерела фінансування органів державної влади» від 20.06.1999 р. № 783-XIV // Редакція від 05.10.2016 р.
3. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.96 р. № 393/96-ВР // Редакція від 05.10.2016 р.
4. Закон України «Про інформацію» від 02.10. 1992 р. № 2657-XII // Редакція від 01.01.2017 р.
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Редакція від 19.03.2017 р.
6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Редакція від 25.03.2017 р.
7. Чиркин В.Е. Публичное управление: учебник / В.Е. Чиркин. - М.: Юристъ, 2004. - 475 с.